

๑. บาลีไวยากรณ์ แบ่งเป็น ภาค คือ ๖ (ปี ๔๙.๑๓)

ตอบ แบ่งเป็น ๔ ภาค คือ อักษรวิธี ๑ วจวิภาค ๑ วากยสัมพันธ์ ๑ ฉันทลักษณ์ ๑ ๖

๒. อักษรวิธี ว่าด้วยอักษร จัดเป็น คือ ๖ (ปี ๖๓.๒๓, ๕๘.๑๓, ๔๘.๑๓)

ตอบ อักษรวิธี ว่าด้วยอักษร จัดเป็น ๒ คือ

สมัญญาภิธาน แสดงชื่ออักษรที่เป็นสระและพยัญชนะพร้อมทั้งฐานกรณ์ ๑
สนธิ ต่ออักษรที่อยู่ในคำอื่นให้เนื่องเป็นอันเดียวกัน ๑ ๖

๓. วจวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น ส่วน คือ ๖ (ปี ๖๔.๑๓, ๖๐.๑๓, ๕๖.๑๓)

ตอบ วจวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น ๖ ส่วน คือ นาม ๑ อพยยศัพท์ ๑ สมาส ๑ ตัทธิต ๑ อาชยาต ๑ กิตก์ ๑ ๖

๔. เสียงกิติ ตัวหนังสือกิติ ชื่อว่า แปลว่า ๖ (ปี ๕๘.๑๗)

ตอบ เสียงกิติ ตัวหนังสือกิติ ชื่อว่าอักษร แปลว่า ไม่รู้จักสิ้นอย่าง ๑ ไม่เป็นของแข็งอย่าง ๑ ๖

๕. อักษรที่ใช้ในบาลีภาษานั้น ๔๑ ตัว คือ ๘ ตัวนี้ ชื่อ สระ, ๓๓ ตัวนี้ ชื่อ พยัญชนะ ๖

(ปี ๖๕.๒, ๖๑.๑, ๖๐.๒, ๕๓.๑, ๕๑.๒)

ตอบ อักษรที่ใช้ในบาลีภาษานั้น ๔๑ ตัว คือ อ อา อิ อี อุ อู เอ โอ ๘ ตัวนี้ ชื่อ สระ,

ก ข ค ฉ ง, จ ฉ ช ฌ ญ, ฎ ฐ ฑ ฒ ณ, ต ถ ท ธ น, ป ผ พ ภ ม, ย ร ล ว ส ห ฬ อੰ ๓๓ ตัวนี้ ชื่อ พยัญชนะ ๖

๖. อักษรเบื้องต้น ตัว ตั้งแต่ อ จนถึง ชื่อ ๖ (ปี ๖๓.๑๓)

ตอบ อักษรเบื้องต้น ๘ ตัว ตั้งแต่ อ จนถึง โอ ชื่อ สระ ๖

๗. ในสระ ๘ ตัวนั้น สระมีมาตราเบา ๓ ตัว คือ ชื่อ (ปี ๕๕.๒, ๕๒.๒, ๔๙.๑๗)

สระอีก ๕ ตัว อื่นจากนั้น คือ ชื่อ ๖ (ปี ๕๙.๑๗, ๕๕.๒)

ตอบ ในสระ ๘ ตัวนั้น สระมีมาตราเบา ๓ ตัว คือ อ อิ อุ ชื่อ รัสสะ มีเสียงสั้น

สระอีก ๕ ตัว อื่นจากนั้น คือ ออ อี อู เอ โอ ชื่อ ทีฆะ มีเสียงยาว ๖

๘. สระที่เป็น ชื่อ ครุ มีเสียงหนัก ๖ (ปี ๕๗.๑๓, ๔๙.๒๓)

ตอบ สระที่เป็นทีฆะล้วน และสระที่เป็นรัสสะมีพยัญชนะสังโยคและนิคคิตอยู่เบื้องหลัง ชื่อ ครุ มีเสียงหนัก ๖

๙. สระที่เป็น ชื่อลหุ มีเสียงเบา ๖ (ปี ๕๐.๒๓)

ตอบ สระที่เป็นรัสสะล้วนไม่มีพยัญชนะสังโยคและนิคคิตอยู่เบื้องหลัง ชื่อลหุ มีเสียงเบา ๖

๑๐. สระนั้น จัดเป็นคู่ได้ ๓ คู่ คือ ๖ (ปี ๖๐.๑๗)

ตอบ สระนั้น จัดเป็นคู่ได้ ๓ คู่ คือ อ อา เรียกว่า อวณฺโณ, อิ อี เรียกว่า อิวณฺโณ, อุ อู เรียกว่า อูวณฺโณ ๖

๑๑. อักษรที่เหลือจากสระมี ก เป็นต้น มีนิคคิตเป็นที่สุด ชื่อ แปลว่า มี ตัว

แบ่งเป็น พวก คือ ๖ (ปี ๖๕.๑, ๖๔.๒, ๖๑.๒, ๕๓.๒, ๕๐.๑)

ตอบ อักษรที่เหลือจากสระมี ก เป็นต้น มีนิคคิตเป็นที่สุด ชื่อ พยัญชนะ แปลว่า ทำเนื้อความให้ปรากฏ มี ๓๓ ตัว

แบ่งเป็น ๒ พวก คือ วรรค ๑ อวรรค ๑ ๖

๑๒. ในภาษาบาลีนั้น พยัญชนะวรรค มีเท่าไร ๖ อะไรบ้าง ๖ (ปี ๕๗.๒, ๕๔.๒)

เพราะเหตุไรจึงเรียกชื่อนั้น ๖ (ปี ๕๗.๒)

ตอบ ในภาษาบาลีนั้น พยัญชนะวรรค มี ๒๕ ตัว ๖ คือ ก ข ค ฉ ง จ ฉ ช ฌ ญ ฎ ฐ ฑ ฒ ณ ต ถ ท ธ น ป ผ พ ภ ม ๖

เพราะเป็นพวกเป็นหมู่กันตามฐานกรณ์ที่เกิด จึงเรียกชื่อนั้น ๖

๑๓. พยัญชนะ ๘ ตัวนี้ คือ เรียกว่า อวรรค เพราะ ๑ (ปี ๒๓.๒๗, ๕๔.๒๗, ๕๒.๑๗, ๔๘.๒๗)

ตอบ พยัญชนะ ๘ ตัวนี้ คือ ย ร ล ว ส ห พ อ เรียกว่า อวรรค เพราะไม่เป็นพวกเป็นหมู่กันตามฐานกรณ์ที่เกิด ๑

๑๔. นิคคหิต แปลว่า ๑ (ปี ๕๖.๒๗)

ตอบ นิคคหิต แปลว่า กตสระหรือกรรมคืออวัยวะที่ทำเสียง ๑

๑๕. ฐานที่ตั้งที่เกิดของอักษร มี ๖ คือ ๑ (ปี ๖๒.๑๗, ๕๔.๑, ๔๘.๒๗)

ตอบ ฐานที่ตั้งที่เกิดของอักษร มี ๖ คือ กณฺโฐ คอ, ตาลุ เพदान, มุฑธา ศีรชะก็ว่า ปุมเหจิกก็ว่า, ทนฺโต ฟัน, โฏฏโฐ ริมฝีปาก, นาสิกา จมูก ๑

๑๖. อักษร ๘ ตัวนี้ คือ เกิดในคอ เรียกว่า กณฺฐชา ๑ (ปี ๕๐.๒๗)

ตอบ อักษร ๘ ตัวนี้ คือ อ อา, ก ข ค ฆ ง, ห เกิดในคอ เรียกว่า กณฺฐชา ๑

๑๗. อักษร ๘ ตัวนี้ คือ เกิดที่เพดาน เรียกว่า ตาลุชา ๑ (ปี ๕๗.๑๗)

ตอบ อักษร ๘ ตัวนี้ คือ อี อี, จ ฉ ช ฌ ญ, ย เกิดที่เพดาน เรียกว่า ตาลุชา ๑

๑๘. อักษร ๗ ตัวนี้ คือ เกิดที่ฟัน เรียกว่า ๑ (ปี ๖๒.๑๗, ๕๒.๑๗)

ตอบ อักษร ๗ ตัวนี้ คือ ต ถ ท ธ น, ล ส เกิดที่ฟัน เรียกว่า ทนฺตชา ๑

๑๙. เอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ เรียกว่า ๑ (ปี ๕๔.๒๗)

ตอบ เอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ คอและเพดาน เรียกว่า กณฺฐतालุโฐ ๑

๒๐. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ เรียกว่า ๑ (ปี ๕๖.๑๗)

ตอบ โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ คอและริมฝีปาก เรียกว่า กณฺโฏฏโฐ ๑

๒๑. พยัญชนะที่สุตวรรค ๕ ตัว คืออะไรบ้าง ๑ เกิดในฐานไหน ๑ และมีชื่อเรียกว่าอย่างไร ๑ (ปี ๕๘.๒)

ตอบ พยัญชนะที่สุตวรรค ๕ ตัว คือ ง ญ ณ น ม ๑ เกิดใน ๒ ฐาน คือตามฐานของตน ๑ และจุมก มีชื่อเรียกว่า สกฺกฺจฺจานนฺนาสิกฺกฺจฺจานชา ๑

๒๒. ว เกิดใน ๒ ฐาน คือ เรียกว่า ๑ (ปี ๖๓.๑๗, ๕๔.๑, ๔๔.๒๗)

ตอบ ว เกิดใน ๒ ฐาน คือ ฟันและริมฝีปาก เรียกว่า ทนฺโตฏฺโฐ ๑

๒๓. กรรมที่ทำอักษร มี คือ ๑ (ปี ๖๔.๑๗, ๖๒.๒๗, ๕๖.๒๗, ๔๘.๑๗)

ตอบ กรรมที่ทำอักษร มี ๔ คือ ชิวหามขมฺ ทํมกลางลิ้น ๑ ชิวโหปคฺคํ ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑ ชิวหคฺคํ ปลายลิ้น ๑ สกฺกฺจฺจานํ ฐานของตน ๑ ๑

๒๔. พยัญชนะที่ ในวรรคทั้ง ๕ คือ และ ส ๑๑ ตัวนี้ เป็นอโฆสะ, (ปี ๕๔.๑๗, ๕๑.๑)

พยัญชนะที่ ในวรรคทั้ง ๕ คือ และ ๒๑ ตัวนี้ เป็นโฆสะ ๑ (ปี ๕๕.๑, ๕๑.๑)

ตอบ พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๕ คือ ก ข, จ ฉ, ฎ ฐ, ต ถ, ป ผ และ ส ๑๑ ตัวนี้ เป็นอโฆสะ,

พยัญชนะที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ในวรรคทั้ง ๕ คือ ค ฆ ง, ช ฌ ญ, ฑ ฒ ณ, ท ธ น, พ ภ ม,

และ ย ร ล ว ห ฟ ๒๑ ตัวนี้ เป็นโฆสะ ๑

๒๕. พยัญชนะที่มีเสียงไม่ก้อง เรียกว่า ได้แก่ พยัญชนะ ๑ (ปี ๖๒.๒๗)

ตอบ พยัญชนะที่มีเสียงไม่ก้อง เรียกว่า อโฆสะ ได้แก่ พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๕ คือ ก ข, จ ฉ, ฎ ฐ, ต ถ, ป ผ, และ ส ๑